[2024] 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ: 2024 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 286

ਪਾਥੂਪਤੀ ਸੁੱਬਾ ਰੈਡੀ (ਮੌਤ) ਐਲ ਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਐਲ.ਏ)

[ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 2018 ਦਾ 31248]

08 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿੱਤਲ, * ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਅਧੀਨ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 5659 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਦਰਭ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਸੀਮਾ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼-ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਯੋਜਿਤ: ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਚਾਰਨ "ਵਿਆਜ ਰੀਪਬਲਿਕਾ ਉਟ ਸਿਟ ਫਾਈਨਿਸ ਲੀਟੀਅਮ" ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨੁਸਖ਼ੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ-ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ-ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 8]

ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ: ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਇੱਕ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਰਥਾਤ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14-16]

ਸੀਮਾ ਐਕਟ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ-ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਕੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ - 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ - ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਦੇਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। – ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18,23 ਤੋਂ 25]

ਸੀਮਾ ਐਕਟ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਲਾਗੂਤਾ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਧਿਰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19 ਅਤੇ 20]

ਸੀਮਾ ਐਕਟ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਕੀ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਦੀ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?

ਧਾਰਿਤਃ 'ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ', 'ਨਿਆਂ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ' ਅਤੇ 'ਸਾਰਥਕ ਨਿਆਂ' ਵਰਗੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 21]

ਸੀਮਾ ਐਕਟ-ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 22]

ਸੀਮਾ ਐਕਟ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ-ਸੰਖੇਪ

ਆਯੋਜਿਤਃ (i) ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਹੱਕ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਲਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(ii) ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ;

(iii) ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਨੂੰ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(iv) ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਨਿਆਂ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ| ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ|ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ;

(v) ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ| ਦੇਰੀ ਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ;

(vi) ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ | ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਉਸੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਪੀਲ;

(vii) ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(viii) ਦੇਰੀ ਕਨਡੋਨੇਸ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ| ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ| ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ| ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ [ਪੈਰਾ 26]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਨੇ ਬਸਾਵਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। v. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ।

[2013] 8 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 227: (2013) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 81-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ.

ਭਾਗ ਮਲ ਉਰਫ ਰਾਮ ਬਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਮੁਨਸ਼ੀ (ਮੁਰਦਾ) ਐਲ ਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ [2007] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1114: (2007) 11 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 285; ਕੁਲੈਕਟਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਾਟੀਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1987) 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 387: (1987) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 107; ਰਾਮਲਾਲ, ਮੋਤੀਲਾਲ ਅਤੇ ਛੋਟੇਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰੀਵਾ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [1962] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 762: ਏ ਆਈ ਆਰ 1962 ਐਸ ਸੀ 361; ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓਂਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ ਆਈ ਆਰ 1935 ਪੀ ਸੀ 85; ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 2014 (4) ਸਕੇਲ 50; ਲੰਕਾ

ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2011] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 217: (2011) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 363; ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਚੋਖਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ ਆਈ ਆਰ 2009 ਐਸ ਸੀ 1927-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (2014) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 127; ਇਮਰਾਤ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 133-ਵੱਖਰਾ|

ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894; ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ; ਦੇਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ; ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ; ਲਿਬਰਲ ਨਿਰਮਾਣ; ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਆਂ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 31248 ਦਾ 2018 ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 18.01.2017 ਤੋਂ LAASM ਨੰ. 2016 ਦੇ 714 ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਦੁਰਿਮਾ ਟਾਟੀਆ, ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਰੈੱਡੀ, ਅਭਿਜੀਤ ਸੇਨਗੁਪਤਾ, ਰੋਹਿਤ ਜੈਸਵਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸੰਤੋਸ਼ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਗਿਰੀਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਸ਼ਿਖਾ ਸੰਸਾਂਵਾਲ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਪੰਕਜ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

1. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁੰਟੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗੰਡਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ 1989 ਵਿੱਚ ਤੇਲਗੂ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਵਾਰਡ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋ ਕੇ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ (ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 16) ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਹੈ, ਐੱਲ ਏ ਓ ਪੀ ਨੰ. 1990 ਦਾ 38 ਸਿਰਲੇਖ ਜੁਵਾਲਾ ਗੁੰਟਾ ਚੀਨ ਚਿੰਨਈਆ

(ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ) ਤੇਲਗੂ ਗੰਗਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਨੇਲੋਰ ਵਿਖੇ ਪੋਡਲਕੁਰ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ 16 ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. 1, 3 ਅਤੇ 11 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਗੁਡੂਰ। ਉਪਰੋਕਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 24.09.1999 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. 5/6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰਬਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 11 ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੈ, ਪਾਤਾਪਤੀ ਸੁੱਬਾ ਰੈੱਡੀ। ਹੋਰ 15 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਜੋ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸਨ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. 11 ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, 16 ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15 ਨੇ ਸੰਦਰਭ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. 11, ਜੋ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 5659 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰਬਰ ਦੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਧੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ। 11 ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. 11 ਉਹ ਹੈ ਪਾਤਾਪਤੀ ਸੁੱਬਾ ਰੈਡੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 15.05.1995 ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. 11 ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਚੀ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹਨ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ 28.05.2015 ਨੂੰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਕਤ ਧੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੁੱਬਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਐਲ ਏ ਓ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 24.09.1999, ਜਿਸ ਉੱਤੇ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐੱਲ. ਏ. ਓ. ਪੀ. ਨੰ. 1990 ਦੇ 38 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 16 ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. 1, 3 ਅਤੇ 11 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰ. ਦੀ ਬਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈ। 11 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 5659 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ 24.09.1999 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਤੀ 18.01.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 18.01.2017 ਨੂੰ ਐਲ. ਏ. ਏ. ਐਸ. ਐਮ. ਪੀ. ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2016 ਦਾ 714 ਐਲ.ਏ.ਏ. ਐੱਸ (ਐਸ.ਆਰ) ਨੰ. 2015 ਦਾ 6950 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 5659 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

6. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

7. ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਹਾਵਤ " ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਲਿਥਿਅਮ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ " ਉਹ ਹੈ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਉਹ ਹੈ ਮਨੁੱਖ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹਨ।

8. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇਲਾਜ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

9. ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਤ, ਤਰਜੀਹ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਤੋਂ 24 (ਸਮੇਤ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10. ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1), ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਃ

"3. ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ. - (1) ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਤੋਂ 24 (ਸਮੇਤ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲ ਜੋ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਹੋਵੇਗਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਮਨਘੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਮਾ ਦਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਵਾਦ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਤੋਂ 24 (ਸਮੇਤ) ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਦੇਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਬਸ਼ਰਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

13. ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਢਲਾ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਬੇਇਨਸਾਫੀ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਲਾਈਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਭਾਗ ਮਲ ਉਰਫ ਰਾਮ ਬਕਸ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ LRs ਦੁਆਰਾ ਮੁਨਸ਼ੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ)। ਅਤੇ ਓਰਸ. 1, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

15. ਇਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

16. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕੰਸ਼' ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ 'ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਦਾਰ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੁਲੈਕਟਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਬਨਾਮ ਕਾਟੀਜੀ ਅਤੇ ਓਰਸ. 2, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਲਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ|

1. [2007] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1114: (2007) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 285

2. [1987] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 387: (1987) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 107: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1987 ਐਸ. ਸੀ. 1353

ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗੁਣਕਾਰੀ ਮਾਮਲਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਦੇਰੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਉਦਾਰ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। 'ਲਿਬਰਲ ਅਪ੍ਰੋਚ', 'ਜਸਟਿਸ-ਓਰੀਐਂਟਡ ਅਪ੍ਰੋਚ' ਅਤੇ 'ਸਾਰਥਕ ਨਿਆਂ' ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਾਰਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1962 ਵਿੱਚ ਰਾਮਲਾਲ, ਮੋਤੀਲਾਲ ਅਤੇ ਛੋਟੇਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰੀਵਾ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ 3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਕਤ ਧਿਰ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

19. ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓਂਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓਰਸ. 4 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ, ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

3. (1962) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 762: ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1962 ਐਸ.ਸੀ 361

4 ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1935 ਪੀ.ਸੀ 85

20. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓਰਸ. 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਠਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਨਤਾ, ਬਰਾਬਰੀ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

21. ਲੰਕਾ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਲੂ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 6 ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 3703 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ', 'ਨਿਆਂ ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ' ਅਤੇ 'ਸਾਰਥਕ ਨਿਆਂ' ਵਰਗੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਦਬੰਦੀ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

22. ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਚੋਖਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 7 ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

23. ਬਾਸਵਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ 8 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ' ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ, ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੱਚੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘਾਟ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੀਮਾ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. 2014 (4) ਸਕੇਲ 50

6. [2011] 3 ਐੱਸਸੀਆਰ 217: (2011) 4 ਐੱਸਸੀਸੀ 363

7. ਏ. ਆਈ. ਆਰ 2009 ਐਸ. ਸੀ. 1927

8. (2013) 8 ਐੱਸਸੀਆਰ 227: (2013) 14 ਐੱਸਸੀਸੀ 81

24. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 12 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"12. ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਤੀਜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਹਾਵਤ ਡੁਰਾ ਲੇਕਸ ਸੇਡ ਲੇਕਸ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕਾਨੂੰਨ ਸਖ਼ਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ", ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ "ਅਸੁਵਿਧਾ" ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

"15. ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਕੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਜੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਰਦੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣਾ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

26. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ' ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਃ

(i) ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਹੱਕ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੱਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(ii) ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਜਿਸਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(iii) ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਨੂੰ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(iv) ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਦਾਰ ਪਹੁੰਚ, ਨਿਆਂ-ਮੁਖੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ;

(v) ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰੀ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ;

(vi) ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਉਸੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ;

(vii) ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(viii) ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

27. ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

28. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।9. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ Rs.200/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਕਿ. ਮੀ. yd. ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁਪਏ. 200/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। yd. ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ Rs.101/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ. yd. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

29. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਇਮਰਤ ਲਾਲ ਐਂਡ ਓਰਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ।10. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 1110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਰਫ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਟਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਲਈ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਬਾਸਵਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। (ਸੁਪਰਾ).

9. (2014) 14 ਐਸਸੀਸੀ 127

10. (2014) 14 ਐਸਸੀਸੀ 133

31. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਰਾਇਡਰ ਨਾਲ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਦਾਰ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

32. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੂਜਾ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

33. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

34. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ ਸਵਾਤੀ ਐਚ. ਪ੍ਰਸਾਦ, ਹੋਨੀ। ਐਸੋਸੀਏਟ ਐਡੀਟਰ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler